

Załącznik do zarządzenia nr 150/2018
Prezydenta Miasta Inowrocławia
z dnia 17 maja 2018 r.

**RAPORT EWALUACYJNY Z REALIZACJI
STRATEGII ROZWOJU MIASTA
INOWROCŁAWIA DO 2020 ROKU
ZA OKRES 2014 r. - 2016 r.**

Przedmiotowy raport został przygotowany na zlecenie miasta Inowrocław w ramach umowy z dnia 11.09.2017 r. na przygotowanie raportu ewaluacyjnego Strategii Rozwoju Miasta Inowrocławia do 2020 roku za okres 2014-2016.

Podmiot wykonujący opracowanie:

Pracownia Badań i Diagnoz Społecznych Sp. z o.o.

ul. Rynek 2/31C, 20-111 Lublin

Zespół wykonujący opracowanie:

Artur Duszyk

Wojciech Zirebiec

Joanna Trembecka

Lublin, 2018 r.

Spis treści

Streszczenie i opis badania.....	3
Metodologia.....	4
Analiza wyników.....	4
Analiza rocznych sprawozdań z realizacji Strategii	4
PRIORYTET I: GOSPODARKA I MIEJSCA PRACY	5
PRIORYTET II: INFRASTRUKTURA	6
PRIORYTET III: EFEKTYWNY SYSTEM EDUKACJI.....	10
PRIORYTET IV: INOWROCŁAW - ATRAKCYJNE MIEJSCA ZAMIESZKANIA	11
PRIORYTET V: ZWIĘKSZENIE ZNACZENIA UZDROWISKA INOWROCŁAW	12
Analiza wywiadów	14
PRZEDSTAWICIELE URZĘDU MIASTA.....	14
PRZEDSIĘBIORCY.....	16
ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.....	17
Wnioski i rekomendacje.....	18
Aktualność i stopień realizacji celów, priorytetów, kierunków działań oraz wskaźników	18
Rekomendacje aktualizacji zapisów Strategii	19
Wpływ implementacji Strategii na sytuację społeczno-gospodarczą Miasta Inowrocławia	19
Stopień spójności Strategii z dokumentami strategicznymi	19
Wpływ uwarunkowań zewnętrznych na aktualność Strategii	20

Streszczenie i opis badania

Przedmiotem badania było przygotowanie raportu ewaluacyjnego z realizacji Strategii Rozwoju Miasta Inowrocławia do 2020 roku za okres 2014-2016. Raport określa wnioski z bieżącej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta oraz najważniejsze wnioski z Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej miasta Inowrocławia w latach 2002-2013. Ponadto Strategia definiuje wizję rozwoju miasta, perspektywy i kierunki rozwoju (cele strategiczne i rozwojowe), system wdrażania Strategii, jej monitoringu i ewaluacji.

Kryteriami badania ewaluacyjnego były skuteczność (czy i w jakim stopniu osiągnięto założone cele); efektywność (czy efekty strategii przekładają się na rozwój miasta oraz konkretne korzyści dla mieszkańców) i trafność (czy cele Strategii odpowiadają potrzebom).

W poniższej tabeli wskazano miejsca w Raporcie, w których zawarto pełną analizę kryteriów ewaluacji:

Kryterium ewaluacji	Pytania szczegółowe	Sposób weryfikacji
Skuteczność	Czy i w jakim stopniu osiągnięto założone cele?	Analiza rocznych sprawozdań z realizacji Strategii. Wywiady z przedstawicielami Urzędu Miasta Inowrocławia.
Efektywność	Czy efekty strategii przekładają się na rozwój miasta? Czy efekty strategii przekładają się na konkretne korzyści dla mieszkańców?	Analiza wskaźników realizacji Strategii. Wywiady z przedstawicielami Urzędu Miasta Inowrocławia oraz przedsiębiorcami.
Trafność	Czy cele Strategii odpowiadają potrzebom?	Wywiady z przedstawicielami Urzędu Miasta Inowrocławia oraz przedsiębiorcami.

Ewaluacja miała na celu odpowiedzieć na następujące pytania:

1. W jakim stopniu cele, priorytety, kierunki działań zapisane i opisane w Strategii zostały zrealizowane w latach 2014-2016? Czy zachowały aktualność po trzech latach? Jeśli nie, to w jakim zakresie i co należy zmienić.
2. Co i jak powinno zostać zmodyfikowane lub uzupełnione przy aktualizacji Strategii aby cele i priorytety były skutecznie realizowane?
3. Jak w odniesieniu do 2014 roku zmieniła się sytuacja społeczno-gospodarcza Miasta Inowrocławia dzięki implementacji Strategii?

4. Czy dokument Strategii jest spójny ze strategicznymi dokumentami na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i wspólnotowym w związku z perspektywą UE na lata 2014-2020?
5. Czy uwarunkowania zewnętrzne wdrażania Strategii zmieniły się i jak wpłynęły na aktualność Strategii?
6. Czy określone wskaźniki monitorowania i zdefiniowane cele, priorytety, kierunki działań zostały prawidłowo zidentyfikowane?

Metodologia

Ewaluacja została przeprowadzona z wykorzystaniem następujących metod, technik, narzędzi ilościowych i jakościowych:

- **Analiza dokumentów źródłowych (Desk Research)** - analiza źródeł wtórnych, badania źródeł zastanych. Technika badawcza, która polega na analizie już dostępnych danych i informacji. Badanie wstępne, zrealizowane przed podjęciem właściwego badania.
- **Indywidualne wywiady pogłębione** - technika badań jakościowych. Polegają na rozmowie w "cztery oczy" badacza z respondentem. Ich celem jest uzyskanie szczegółowych opinii i informacji od konkretnych osób, spełniających określone przez badacza kryteria doboru próby.

Analiza wyników

Analiza rocznych sprawozdań z realizacji Strategii

Źródłem danych wykorzystanych w niniejszym rozdziale są Sprawozdania z realizacji strategii za lata 2014, 2015, 2016 oraz baza wskaźników do monitoringu strategii. Przedmiotowa analiza została przeprowadzona wg następującego schematu:

- Sprawozdania zostały przeanalizowane pod kątem realizacji poszczególnych priorytetów. W odniesieniu do celów zostały przedstawione krótkie charakterystyki podejmowanych działań.
- Jako podsumowanie danego priorytetu przywołano wybrane dane wskaźnikowe w oparciu o bazę wskaźników do monitoringu strategii.

PRIORYTET I: GOSPODARKA I MIEJSCA PRACY

Stworzenie korzystnych warunków do inwestowania i tworzenia nowych miejsc pracy w Inowrocławiu

W ramach przedmiotowego celu strategicznego prowadzone są działania ukierunkowane na tworzenie środowiska sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości. Przejawia się to w inicjowaniu wydarzeń typu: Inowrocławska Wystawa Gospodarcza, konkurs: „Najlepszy Produkt Roku”.

W ramach kierunku *Działania wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców* Miasto organizuje m.in. bezpłatne stoiska podczas Inowrocławskiej Wystawy Gospodarczej dla nowopowstałych firm, szkolenia z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej. Rekomenduje się intensyfikację działań oraz ich koordynację, tak aby uniknąć rozpraszania efektów tych działań.

W ramach kierunku *Wspieranie gospodarki społecznej (spółdzielnie socjalne)* odnotowano brak zapisu o powstaniu spółdzielni socjalnych.

Kierunek *Wspieranie usług w srebrnym sektorze gospodarki* - brak odniesienia w sprawozdaniach rocznych. Jednakże w procesie ewaluacji Strategii (m.in. wywiady z przedstawicielami NGO's i Urzędu Miasta Inowrocławia) odnotowano prowadzone działania w tym kierunku.

Opracowanie kierunkowej oferty inwestycyjnej

Współpraca międzysektorowa z PUP, szkołami różnych szczebli i instytucjami prowadzona jest w formie Giełdy Promocji Szkolnictwa Zawodowego.

W ramach celu prowadzona jest współpraca z innymi podmiotami (promowanie miasta), takimi jak: Centrum Obsługi Inwestora w Toruniu, Polska Agencja Inwestycji i Handlu, Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna oraz Klastry funkcjonujące na terenie Inowrocławia.

Wskaźniki:

W 2014 roku udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił 11,6%. Bezrobocie wśród mężczyzn kształtowało się na poziomie 10%, a kobiet-13,4%. W 2015 roku odnotowano spadek tego wskaźnika o 0,6%. Wartość ta wynosiła 10,2%. Wśród bezrobotnych odnotowano 8,8% mężczyzn i 11,8% kobiet. W 2016 roku udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Inowrocławiu wynosił 9,9%, co oznacza spadek o 0,3% w porównaniu z rokiem poprzednim. Wśród mężczyzn odnotowano 8,3% bezrobocia zarejestrowanego. Stopa bezrobocia wśród kobiet

kształtowała się na poziomie 11,6%. Od roku 2014 do 2015 poziom bezrobocia w Inowrocławiu obniżył się o 1,7%.

W 2014 roku w Inowrocławiu odnotowano 241 osób pracujących na 1000 ludności. W 2015 roku wartość ta minimalnie spadła do 240 osób. W roku 2016 współczynnik ten wzrósł i wynosił 247 osób pracujących na 1000 ludności.

W 2014 roku liczba podmiotów gospodarczych w Inowrocławiu wynosiła 6886. W 2015 odnotowano spadek tej wartości. Liczba podmiotów gospodarczych w 2015 roku wynosiła 6845. Rok później wartość ta zmalała do 6735. W ciągu 2 lat odnotowano spadek liczby podmiotów gospodarczych z 6886 na 6735. Oznacza to, że około 150 podmiotów gospodarczych przestało istnieć- zawiesiło swoją działalność.

W 2014 roku do rejestru REGON wpisano 924 podmioty na 10 tys. ludności. W ciągu dwóch lat wystąpiła tendencja spadkowa. W 2015 roku wartość ta spadła do 922, natomiast rok później wynosiła 911.

W 2014 roku liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w sektorze prywatnym wynosiła 5 362. Rok później miała miejsce tendencja spadkowa. W 2015 roku zanotowano 5241 nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w sektorze prywatnym. W następnym roku również odnotowano spadek. Wartość ta wynosiła 5143. Na przestrzeni lat 2014-2016 miała miejsce tendencja spadkowa nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w sektorze prywatnym z 5362 na 5143.

PRIORYTET II: INFRASTRUKTURA

Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej

5 listopada 2014 r. w siedzibie bydgoskiego Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad zawarta została umowa o budowę obwodnicy Inowrocławia w ciągu drogi krajowej nr 15 i 25 (etap I). Jako najkorzystniejszą wybrano ofertę konsorcjum firm: Mirbud S.A. oraz przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów „Erbedim” Sp. z o.o. za kwotę ponad 359 mln zł, dając na wykonane prace 10 lat gwarancji. Obwodnica Inowrocławia to prawie 19 km trasa, która posiada po dwa pasy w obu kierunkach. Omija ona miasto od wschodu i znacznie skraca czas przejazdu kierowców jadących na trasie Toruń – Poznań. Ogranicza też natężenie ruchu w mieście i przyczynia się do podniesienia jakości życia jego mieszkańców. Inwestycja zakładała budowę 3 węzłów drogowych („Latkowo”, „Jacewo” i „Tupadły”), kilkunastu

obiektów inżynierskich, a także przebudowę istniejącej sieci drogowej, budowę chodników i zatok autobusowych. W ramach prac wykonanych zostało również wiele urządzeń ochrony środowiska między innymi: ogrodzenia, przejścia dla zwierząt i ekrany akustyczne.

W 2014 r. rozpoczęto budowę przedłużenia ul. Wojska Polskiego (od al. Niepodległości do ul. Staropoznańskiej) wraz z budową chodnika i ścieżki rowerowej oraz przebudową ul. Staropoznańskiej (na odcinku od ul. Gwarków do ul. Stanisława Staszica). Oprócz skomunikowania dwóch osiedli, zapewniło ono dojazd również do rodzinnych ogrodów działkowych i kortów tenisowych. Ścieżka rowerowa umożliwiła przejazd z os. Piastowskiego do galerii handlowej na os. Rąbin.

W 2014 r. zrealizowano następujące zadania: budowa ul. Bolesława Leśmiana (327,48 m), przebudowa ul. Pogodnej – budowa drogi tymczasowej (521 m), budowa ul. Mikorzyńskiej na odcinku od ul. Chemicznej do ul. Bagiennej (270 m), budowa ul. Jesionowej (547,15 m), przebudowa al. 800-lecia Inowrocławia (569,9 m). Zrealizowano budowę chodnika i ścieżki rowerowej od ul. Ludwika Błażka do al. 800-lecia Inowrocławia (698,9 m). Wybudowano chodniki w ulicach: Mieszka I (44 m), Stanisława Wachowiaka (87,5 m), Henryka Arctowskiego (42,4 m), Orłąt Lwowskich (14 m).

W 2015 r. zakończono budowę przedłużenia ul. Wojska Polskiego (od al. Niepodległości do ul. Stanisława Staszica) wraz z budową chodnika i ścieżki rowerowej oraz przebudową ul. Staropoznańskiej (od ul. Gwarków do ul. Stanisława Staszica). Inwestycja polegała na wybudowaniu czteropasmowej, dwujezdniowej drogi od al. Niepodległości do ul. Staropoznańskiej (ul. Prymasa Józefa Glempa) oraz przebudowie ulicy Staropoznańskiej od ul. Gwarków do ul. Stanisława Staszica. Dodatkowo, na terenach obecnych ogrodów działkowych, wybudowany został ciąg pieszo-rowerowy. Umożliwiło to przejście i przejazd rowerem od al. Niepodległości do ul. Poznańskiej. Łącznik stworzył możliwość inwestowania na przyległym terenie. Koszt inwestycji to ponad 4,7 mln zł, w tym 79,5% dofinansowania unijnego.

W 2015 roku zrealizowane następujące inwestycje:

- przebudowa jezdni i chodników w rejonie ul. Cymśa, Jaworskiej, Gruszczyńskiego – IV etap ogółem długości 678,11 m. Koszt inwestycji: 913 460,02 zł;
- przebudowa ul. Ulatowskiego długości 138,65 m za kwotę 269 334,35 zł;
- przebudowa ul. Różanej długości 146,2 m za kwotę 357 993,28 zł;

- przebudowa drogi dojazdowej do budynków mieszkalnych w rejonie ul. Jacewskiej długości 88,75 m za kwotę 246 920,74 zł;
- przebudowa ul. Metalowców długości 742,38m za kwotę 755 380,29 zł;
- budowa nawierzchni chodników: ul. Żeromskiego – Norwida, Kusocińskiego i Wachowiaka, al. 800-lecia Inowrocławia, Iwana Alejnika, skrzyżowanie ulic Szybowcowej z Pileckiego, ul. Saperów Polskich, chodnik łączący ul. Stanisława Wachowiaka z Domem Dziennego Pobytu
- wykonanie utwardzenia miejsc pod postój pojazdów w rejonie ul. Armii Krajowej 12-16 o pow. 234,60 m².

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Bydgoszczy poinformowała, iż w 2015 r. w ramach przebudowy i remontów dróg krajowych na terenie ulic leżących w ciągu dróg krajowych na terenie miasta Inowrocławia wykonano następujące roboty: remonty nawierzchni bitumicznych (gł. 8 i 14 cm) – 1597, m², frezowanie nawierzchni bitumicznych – 750 m², remont nawierzchni chodników, peronów, zatok autobusowych w tym: krawężniki 1081 mb, nawierzchni 1200 m².

W 2016 r. opracowano koncepcję przebudowy ul. Magazynowej, która na mocy porozumienia zawartego z Województwem Kujawsko-Pomorskim od 1 stycznia 2017 r. stała się drogą wojewódzką. W 2016 r. prowadzono rozmowy i prace związane z pozyskaniem od PKP działek niezbędnych do realizacji tej inwestycji. Przedmiotowa droga wojewódzka połączy drogę krajową, przyszły węzeł przesiadkowy z dwoma rodzajami transportu: drogowym i kolejowym oraz drogą powiatową. Poprzez drogę krajową nr 25 łączy się z innymi istotnymi dla naszego województwa ciągami komunikacyjnymi takimi jak: S5, S10 i A1.

W grudniu 2016 r. zlecono wykonanie dokumentacji projektowej budowy dwóch odcinków ulicy zbiorczej (klasa Z) pomiędzy ulicami: drogą krajową nr 15 – ul. Toruńską i drogą powiatową - ul. Jacewską oraz dwoma drogami powiatowymi – ul. Marulewską i ul. Szymborską, która poprzez ul. Miechowicką łączyć się będzie z drogami krajowymi nr 15 i 25 w ul. Poznańskiej.

W 2016 roku zrealizowano następujące inwestycje:

- przebudowa i wzmocnienie nawierzchni odcinka ul. Juliusza Trzcńskiego wraz z infrastrukturą towarzyszącą (115,2 m ulicy, kanalizacja sanitarna, wodociągowa i deszczowa). Koszt inwestycji: 279.171,61 zł;

- przebudowa ul. Kasztanowej (433 m pieszo-jezdni z kostki betonowej, kanalizacja deszczowa i sanitarna). Koszt inwestycji: 576.429,74 zł;

- przebudowa ulic Stefana Batorego i Jana III Sobieskiego (388 m nowej nawierzchni jezdni, zjazdów i chodników z kostki betonowej, plac pod punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, kanalizacja deszczowa, przebudowa oświetlenia ulicznego, stojaki na rowery). Koszt inwestycji: 1.188.391,63 zł;

- budowa ul. Dyngusowej (397,7 m ulicy, kanalizacja deszczowa). Koszt inwestycji: 520.000,00 zł;

- przebudowa ul. Przy Stawku - budowa zatok postojowych oraz chodnika (303 m drogi, 2 zatoki postojowe z 21 stanowiskami postojowymi). Koszt inwestycji: 223.319,78 zł.

W 2016 r. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Bydgoszczy nie zrealizowała przebudowy dróg krajowych przebiegających przez miasto. Jednakże zarządca poinformował o wykonaniu następujących remontów dróg: remonty nawierzchni na moście DK15/25 ul. Poznańska, remont skrzyżowania ulic Poznańska – Mątewska.

Ponadto należy zwrócić uwagę na planowaną przebudowę okolic dworca PKP jako strategicznej inwestycji, która poprawi dostępność miasta.

Rozwój transportu zbiorowego

W latach 2014-2016 nie zostały zrealizowane działania w zakresie budowy parkingów rowerowych (bike&ride). Jednak w 2017 r. została podpisana pierwsza umowa o dofinansowanie projektu zawierająca realizację przedmiotowego działania.

Pozostałe kierunki rozwoju, wg zapisów raportów rocznych, realizowane są wzorowo.

Poprawa i ochrona środowiska naturalnego

Działania w zakresie modernizacji oświetlenia ulicznego nie zostały do tej pory zrealizowane ze względu na opóźnienia w realizacji RPO. Konkurs na projekty w tym zakresie jest planowany na 2018 rok.

W odniesieniu do kierunku działania *Budowa schroniska dla zwierząt* – brak zapisów w raportach. W wyniku przeprowadzonych wywiadów z przedstawicielami Urzędu Miasta Inowrocławia rekomenduje się usunięcie tego zapisu ze Strategii (brak środków na realizację nowego schroniska i przeniesienie obecnie funkcjonującego do innej lokalizacji).

Równomierny rozwój przestrzenny miasta

Wszystkie kierunki działań realizowane zgodnie z zapisami Strategii.

Wskaźniki:

W 2014 roku długość ścieżek rowerowych na terenie miasta wynosiła 23,7 km. W roku 2015 wybudowano 2,4 km ścieżki (długość całkowita - 26,1 km). Rok później długość ścieżek rowerowych na terenie miasta wynosiła 26,2 km.

W latach 2014- 2015 z sieci wodociągowej korzystało 98,7% mieszkańców Inowrocławia. Rok później odnotowano nieznaczny spadek (0,1%). W roku 2016 wartość ta wynosiła 98,6%.

W roku 2014 90% mieszkańców Inowrocławia korzystało z sieci kanalizacyjnej. Rok później wystąpiła minimalna tendencja wzrostowa. Wartość ta wynosiła 90,1%. W roku 2016 odnotowano spadek o 1,4% w porównaniu z rokiem poprzednim. W tym roku 89,7% mieszkańców korzystało z sieci kanalizacyjnej. Spadek ww. wartości spowodowany jest zmniejszeniem się liczby mieszkańców Inowrocławia.

W 2014 roku długość sieci wodociągowej w Inowrocławiu wynosiła 583,5 km. W następnym roku została wydłużona o prawie 6 km (długość całkowita- 589,4km). W roku 2016 długość sieci wodociągowej wynosiła 592 km.

W 2014 roku sieć kanalizacyjna w Inowrocławiu wynosiła 441,2 km. W następnym roku została wydłużona o prawie 8 km (długość całkowita- 449 km). W roku 2016 długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 451 km.

W 2014 roku sieć gazowa wynosiła 372,7 km. W następnym roku została wydłużona o 1,3 km (długość całkowita- 374 km). W roku 2016 długość sieci gazowej oszacowano na 384,1 km.

PRIORYTET III: EFEKTYWNY SYSTEM EDUKACJI

Zapewnienie wysokiego standardu bazy oświatowej

Brak działań związanych z realizacją projektu polegającego na utworzeniu multimedialnego Centrum Geologii i Laboratorium Bursztynu ("mini-Kopernik"). Rekomenduje się usunięcie zapisu.

Pozostałe kierunki działań realizowane zgodnie z zapisami Strategii.

Zapewnienie wysokiego poziomu nauczania na wszystkich poziomach edukacji

Kierunki działań realizowane zgodnie z zapisami Strategii.

Wskaźniki:

W roku 2014 85,6% dzieci w wieku 3-5 lat było objętych wychowaniem przedszkolnym. Rok później odsetek ten wzrósł do 90,1%. W roku 2016 wynosił 85,1%.

W roku 2014 współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych wynosił 97,95%. Rok później odnotowano spadek tej wartości. Poziom skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych wynosił 95,78%. W 2016 roku nastąpił wyraźny wzrost współczynnika. Wartość ta kształtowała się na poziomie 101,56%.

W latach 2014-2015 współczynnik skolaryzacji brutto w gimnazjach wynosił 117,76%. W roku 2016 odnotowano spadek tej wartości- współczynnik ten kształtował się na poziomie 114,18%.

PRIORYTET IV: INOWROCŁAW - ATRAKCYJNE MIEJSCE ZAMIESZKANIA

Lepszy dostęp do usług społecznych i zdrowotnych

Kierunki działań realizowane zgodnie z zapisami Strategii.

Poprawa dostępności mieszkań i ich stanu

Kierunki działań realizowane zgodnie z zapisami Strategii.

Poprawa warunków życia w mieście

Kierunki działań realizowane zgodnie z zapisami Strategii.

Wskaźniki:

W 2014 roku odsetek ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym kształtował się na poziomie 55,9%. W następnym roku odnotowano wzrost o 2,3%. Najwyższy odsetek zanotowano w roku 2016, kształtował się na poziomie 60,1%.

W 2014 roku udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem wynosił 8,9% (w tym 6% - osoby poniżej kryterium dochodowego, 2,9% powyżej kryterium dochodowego). Rok później wartość ta zmalała i wynosiła 8,5% (w tym 5,8% - osoby poniżej kryterium dochodowego, 2,7% powyżej kryterium dochodowego). Najniższy udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem odnotowano w roku 2016, wynosił

on 8,1% (5,3 - osoby poniżej kryterium dochodowego, 2,8% powyżej kryterium dochodowego).

W latach 2014-2016 na 10 tys. mieszkańców przypadały 4 przychodnie.

W roku 2014 oddano do użytkowania 172 mieszkania w mieście. Porównując lata 2014-2016 najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w roku 2015 (209), a najmniej w 2016 (124).

PRIORYTET V: ZWIĘKSZENIE ZNACZENIA UZDROWISKA INOWROCŁAW

Rozwój infrastruktury pro-turystycznej i różnych form turystyki

Działanie zostało zrealizowane w partnerskiej współpracy z ZHR poprzez sprzedaż budynku, który został adaptowany na potrzeby turystyczne. W 2014 r. zakończono przebudowę budynku przy ul. Poznańskiej, który przystosowany został do celów przystani kajakowo-żeglarskiej wraz z wypożyczalnią sprzętu do rekreacji wodnej. Miasto sprzedało budynek ZHR na preferencyjnych warunkach, organizacja uzyskała wsparcie finansowe z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W 2014 r. zrealizowano budowę chodnika i ścieżki rowerowej od ul. Ludwika Błażka do al. 800-lecia Inowrocławia II i III etap (698,9 m) oraz ścieżkę rowerową w al. 800-lecia Inowrocławia (503 m). W 2015 r. przy okazji budowy ulic zrealizowano ścieżki rowerowe w ulicach: Jesionowej, Okrężek, Prymasa Glempa i Staropoznańskiej o łącznej długości 1,8 km.

Brak informacji o wsparciu rozwoju lotniska Aeroklubu Kujawskiego. W Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2020+ przewidziano wykorzystanie do celów biznesowych i turystycznych (a przy okazji także dla rozwoju sportów lotniczych, celów szkoleniowych, rekreacyjnych) – małych lotnisk lokalnych (w tym także rozwoju lotnisk działających obecnie na rzecz aeroklubów). Dotyczy to m.in. lotniska Aeroklubu Kujawskiego w Inowrocławiu. Realizacja tego zamiaru będzie jednak zależna przede wszystkim od zainteresowania i zaangażowania inwestorów prywatnych (środowiska biznesowego) oraz samorządu (dla którego ma to być czynnik zwiększający konkurencyjność gospodarki). Marszałek Województwa zamierza opracować „konceptę rozwoju lotnisk aeroklubowych dla celów biznesowych i turystycznych” – będzie ona wypracowywała optymalny model ich funkcjonowania oraz zawierała elementy programu dalszego rozwoju.

Aktywna promocja turystyczna i gospodarcza

Kierunki działań realizowane zgodnie z zapisami Strategii.

Wskaźniki:

W roku 2014 w Inowrocławiu było 1 805 miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania. W następnych latach odnotowywano wzrost tej liczby. W 2015 roku wartość ta wynosiła 1 897. Najwięcej miejsc noclegowych całorocznych w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania odnotowano w 2016 roku. Wartość ta wynosiła 2 054.

W 2014 roku z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania skorzystało ogółem 40 794 osób. W następnych latach nie zarejestrowano danych na temat tego zjawiska.

W 2014 roku 704 zagranicznych turystów skorzystało z noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Inowrocławiu. W następnych latach coraz więcej obcokrajowców decydowało się na nocleg w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Inowrocławiu. W roku 2015 wartość ta wynosiła 1870 osób. Rok później około 200 zagranicznych gości więcej niż w roku poprzednim skorzystało z takiego noclegu. W 2016 roku 2 069 obcokrajowców zdecydowało się na nocleg w obiektach zbiorowego zakwaterowania w Inowrocławiu.

W roku 2014 w imprezach organizowanych przez domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice udział wzięło 53 939 osób. Rok później liczba ta spadła do 35 220. W 2016 roku w imprezach organizowanych przez domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice uczestniczyło 36 201 osób.

Analiza wywiadów

PRZEDSTAWICIELE URZĘDU MIASTA.

Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia stwierdza, że z racji gęstego zaludnienia miasto Inowrocław wymaga innej specyfikacji czynności w kwestii działań społecznych niż pozostałe miasta. Dotychczasowe działania, w szczególności współpraca z organizacjami pozarządowymi, takimi jak Stowarzyszenie im. Brata Alberta, przebiegają bardzo pomyślnie. Wprowadzenie takich projektów jak Koperta Życia, Program Mieszkań Ochronnych, Program Mieszkań Treningowych (realizowanych przez MOPS oraz organizacje pozarządowe), jak i działalność świetlic przynosi pomyślne skutki. Choć, jak zauważa, efekty działań nie są mocno rzucające się w oczy, to ich realizacja jest procesem ciągłym i solidnym, co jest osiągnięciem przy skromnym budżecie Wydziału.

Wydział Kultury, Promocji i Komunikacji Społecznej usprawnia narzędzia i kanały komunikacji służące do promowania Miasta. Są nimi: oficjalny portal internetowy Miasta www.inowroclaw.pl, która został w ostatnim czasie rozbudowany, profil na portalu Facebook oraz miesięcznik Informator Urzędu Miasta Inowrocławia dostarczany mieszkańcom bezpośrednio do skrzynek pocztowych. Przedstawiciel Wydziału podkreśla również, że stworzony został spójny system wizualizacji i identyfikacji miasta pod zbiorczą nazwą – „Inowrocław nasze miasto” – używanych do promocji. Programami promowanymi obecnie w największym stopniu są: doposażenie Miasta Inowrocław w autobusy hybrydowe i elektryczne, które podkreślają ekologiczne podejście miasta do funkcjonowania oraz wydarzenia takie jak Kocham Solanki i Dni Inowrocławia. Dodatkowymi atutami Miasta jest opinia WHO stwierdzająca, że Inowrocław jest jednym z miast o najczystszy powietrzu w Europie. By utrzymać ten stan wprowadzony został szereg programów antysmogowych.

Jednym z wyzwań przed jakimi stoi ten wydział jest m.in. potrzeba ujednoczenia wizji przy promocji miasta. Wynika to z potrzeby pogodzenia mocnej promocji uzdrowiska oraz promocji miasta jako miejsca przyjaznego wobec przemysłu i biznesu. Sprzeczności w ramach tych narracji są do rozwiązania przy wytworzeniu spójnej marki miasta Inowrocław. Pomocne przy tym okazałoby się naszkicowanie i sformułowanie dwóch planowanych projektów: Programu Strategii Promocji oraz Programu Strategii Marki, które nie muszą być poprowadzone wedle pierwotnych zamiarów, a zreformowane i dopasowane do nowych wyzwań.

Obecna zastępca prezydenta Miasta oraz była Dyrektor Biura Obsługi Inwestorów podkreśla istnienie wewnętrznego systemu promocji gospodarczej. Podejmowane są następujące działania: cykliczne wystawy gospodarcze z wieloletnią już tradycją, granty dla młodych przedsiębiorców oraz oferowanie tymże bezpłatnych stanowisk w ramach wspomnianych wystaw, umożliwiające im lepszą promocję swojej oferty. Organizowany jest także konkurs na najlepszy produkt roku. Prowadzona jest także zewnętrzna promocja miasta, poza granicami kraju, w postaci promowania obszaru inwestycyjnego Inowrocławia. Tworzone są również strefy inwestycyjne i programy zachęt dla inwestorów w tych przestrzeniach. Pomocne w rozwoju gospodarczym miasta jest także jego członkostwo w dwóch klastrach – uzdrowskim oraz poligraficznym – co pozwala na mocniejszą współpracę podmiotów współpracujących w ich obrębie.

Naczelnik Wydziału Inwestycji, Rozwoju Gospodarczego i Funduszy Europejskich mówi m.in. o sfinalizowaniu węzła obwodnicowego. Jest to zakończenie priorytetowej inwestycji dla rozwoju miasta, kontynuowane są także inwestycje w drogi lokalne. W planach Miasta znajduje się także rewitalizacja części przemysłowej oraz utworzenie nowych miejsc parkingowych na terenach uzdrowiska. Naczelnik zauważa, że inwestycje Miasta w uzdrowisko osiągnęły swego rodzaju limit i dalsza jego rozbudowa zależy od inwestycji z zewnątrz, ale co ważniejsze dotychczasowa rozbudowa terenów uzdrowskich bardzo pozytywnie wpłynęła na rozwój tożsamości lokalnej oraz wzmocniła identyfikację z Miastem, dumę z bycia jego mieszkańcem. Rozwój uzdrowiska wpłynął także zauważalnie na rozwój branży hotelarskiej w zabytkowej części miasta. Odnotowano zwiększenie inwestycji w tę branżę przez prywatnych inwestorów. Miasto realizuje również programy redukcji spalin za pomocą modernizacji transportu miejskiego, tj. zakup autobusów ekologicznych oraz planowanie poszerzenia miejskiej sieci ciepłowniczej w obrębie miasta oraz gazyfikacji. Miasto nie realizuje inwestycji związanej z budową nowego schroniska dla zwierząt ze względu na brak środków na jego realizację.

Naczelnik Wydziału Oświaty i Sportu w wywiadzie stwierdziła, że w obrębie planowanych działań znajdują się: modernizacja ośrodka sportu „stadion Mątwy” na potrzeby Centrum Aktywizacji, dalsza rozbudowa placów zabaw przy przedszkolach i podstawówkach. Powstają także plany budowy nowych boisk, lecz jest to obecnie na etapie poszukiwania finansowania tych inwestycji. Lokalna oświata dysponuje rozwiniętym systemem zajęć dodatkowych z dziedziny sportu i języków obcych, jednakże odczuwalne są braki finansowania, które

uniemożliwiają poszerzenie zakresu i zróżnicowania tychże zajęć. Brak funduszy przyczynił się także do zawieszenia projektu budowy ośrodka „Mini Kopernik”, który miałby zajmować się popularyzacją nauki oraz stanowić dodatkową atrakcję w mieście. Dużą skutecznością natomiast cieszą się współorganizowane ze Starostwem oraz przedsiębiorcami Targi Szkolnictwa Zawodowego, gdzie prezentowane są młodzieży szkolnej m.in. obecne trendy i zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy. Korzystnie na rozwój kapitału intelektualnego wpływają także stypendia socjalne dla młodzieży w wieku szkolnym, z których korzysta obecnie około 500 osób oraz stypendia naukowe i socjalne dla studentów pierwszego roku, a którzy pochodzą z Inowrocławia. Realizowany jest również program nagród Prezydenta Miasta dla zdolnych uczniów.

PRZEDSIĘBIORCY.

Przedsiębiorca z branży przemysłowo-handlowej, stwierdza, że w Inowrocławiu występuje trudny rynek pracownika. Mimo wysokiego bezrobocia lokalny rynek odczuwa brak rąk do pracy, pomimo uzupełniania braków pracownikami z Ukrainy (głównie do prac fizycznych). Lokalni przedsiębiorcy umożliwiają miejscowej młodzieży rozwój poprzez współpracę ze szkołami zawodowymi oraz organizowanie praktyk w firmach dając szansę nauki poprzez doświadczenie. Pozytywnym czynnikiem jest także tworzenie klas kierunkowych w szkołach dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku. Odnośnie rozwoju lokalnej gospodarki przedsiębiorca podkreśla, że dobrym rozwiązaniem na obecny zastój gospodarczy jest tworzenie specjalnych stref ekonomicznych, jednak wsparcie miasta dla sektora MŚP powinno być większe. Miasto powinno także tworzyć platformy współpracy dla firm ukierunkowane na zewnątrz, służące do promowania miasta wśród zewnętrznych inwestorów, albowiem samo uzdrowisko daje zbyt mały potencjał rozwoju i przyciągania nowych, dużych inwestycji pochodzących z innych źródeł niż lokalni przedsiębiorcy. Ze względu na obecną stagnację większe inwestycje z zewnątrz okazują się, według przedsiębiorcy, niezbędne i konieczne dla dalszego rozwoju. Dodaje on także, że obwodnica miasta znacznie zwiększyła potencjał miasta.

Przedsiębiorca z sektora usług zauważa w wywiadzie, że Inowrocław stanowi duży rynek zbytu dla usług. Uzdrowisko daje możliwości rozwoju branż pokrewnych i okołouzdrawiskowych (nie tylko medycznych czy leczniczych), typu: sprzątanie, hotele i restauracje, obsługa ruchu turystycznego. Dzięki temu miasto, w ostatnich latach, bardzo dobrze się rozwija. Ważnymi elementami wspierającymi lokalną przedsiębiorczość są: organizowana przez miasto cykliczna

wystawa gospodarcza, gdzie przedsiębiorcy mogą się zaprezentować oraz organizowane przez Miasto regularne spotkania z przedsiębiorcami. Formą wsparcia małych przedsiębiorstw są również, m. in. preferencyjne pożyczki od Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, udostępniane za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy. Przedsiębiorca ponadto zwraca uwagę na problemy z pracownikami na rynku lokalnym. Po wprowadzeniu programu 500+ nastąpił odpływ siły roboczej z jego przedsiębiorstwa oraz pojawiły się problemy z rekrutowaniem nowych pracowników.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE.

Przedstawiciel NGO widzi duży potencjał miasta w zakresie turystyki i rekreacji, który oprócz uzdrowiska potęguje posiadanie przez Inowrocław bogatej historii oraz licznych zabytków. Turystyka autokarowa, weekendowa oraz uzdrowskowa stanowią bardzo ważne filary dalszego rozwoju miasta, a ogromnym wręcz atutem jest posiadanie przez miasto uzdrowiska, a w jego obrębie największego parku uzdrowskiego w Polsce, który oprócz ściągania turystów z całej Polski stanowi także bardzo duży rynek pracy. Problem stanowi jednakże średnio rozwinięta sieć hotelarska w Inowrocławiu, co może wpływać negatywnie na rozwój turystyki. Co bardzo istotne przedmiotowy podmiot organizuje cykliczne imprezy aktywizujące, z widocznym skutkiem, lokalną młodzież.

Według kolejnej organizacji pozarządowej, współpraca pomiędzy Miastem a NGO przebiega bez zarzutu. Wspólnie organizowane są różnego rodzaju akcje profilaktyczne i spartakiady. Jednakże miasto powinno zintensyfikować działania w kierunku usprawnienia funkcjonowania niepełnosprawnych w mieście. Widoczny jest także brak aktywności wolontariackiej ze strony mieszkańców miasta, którzy są raczej skupieni na konsumpcji niż działaniach oddolnych, wspierających dobro ogółu. Przedstawiciel NGO podkreśla także duży potencjał, jakim dla miasta jest uzdrowisko.

Wnioski i rekomendacje

Aktualność i stopień realizacji celów, priorytetów, kierunków działań oraz wskaźników

Priorytety, cele rozwojowe oraz wskaźniki zapisane w Strategii Rozwoju Miasta Inowrocławia do 2020 roku zostały sformułowane prawidłowo i są realizowane zgodnie z założeniami. Jedynie pojedyncze kierunki działań wymagają korekty lub straciły swoją aktualność. Spośród kierunków działań wymagających korekty wskazać należy przede wszystkim na zadania:

1. Budowa schroniska dla zwierząt. Ze względu na niższą niż zakładano potrzebę oraz stosunkowo duże środki na inwestycję, zdecydowano, iż dotychczasowe rozwiązania w zakresie ochrony zwierząt są wystarczające i budowa schroniska nie jest konieczna.
2. Utworzenie multimedialnego Centrum Geologii i Laboratorium Bursztynu („mini-Kopernik”). Brak zewnętrznych źródeł finansowania przedsięwzięcia uniemożliwił budowę Centrum.
3. Wspieranie usług w srebrnym sektorze gospodarki - brak odniesienia w sprawozdaniach rocznych.

Wywiady z osobami odpowiedzialnymi za ten obszar strategii sugerują, że zapis dotyczący wspierania sektora srebrnej gospodarki jest zapisem zbyt ogólnym, z którego nie wynikają konkretne zadania realizowane przez Miasto. Sektor obejmuje bardzo szeroki wachlarz działań, z których należałoby wybrać te które w największym stopniu odpowiadają aktualnym potrzebom mieszkańców. Rekomenduje się wybór spośród następujących zagadnień:

- dostosowanie mieszkalnictwa do potrzeb osób starszych,
- mieszkania serwisowane,
- senioralne mieszkania środowiskowe,
- system zamiany mieszkań w strukturach zasobów lokali komunalnych,
- placówki świadczące opiekę całodobową (domy pomocy społecznej, prywatne placówki senioralne, zakłady opiekuńczo-lecznicze),
- placówki dziennego pobytu,
- usługi medyczne,
- usługi opiekuńcze,
- teleopieka,
- telemedycyna.

Rekomendacje aktualizacji zapisów Strategii

Uzupełnienia Strategii w zakresie celów i działań dotyczących partycypacji obywatelskiej oraz Lokalnego Programu Rewitalizacji wynikają z uwarunkowań zewnętrznych i zostały uwzględnione w dalszej części rekomendacji.

Na podstawie wywiadów oraz analizy raportów rocznych z realizacji Strategii rekomenduje się następujące działania w zakresie aktualizacji zapisów dokumentu:

1. usunięcie kierunku działania „budowa schroniska dla zwierząt”,
2. zdefiniowanie kierunku działań dot. *Wspierania usług w srebrnym sektorze gospodarki*, tak aby z szerokiego wachlarza działań wybrać te, które w największym stopniu odpowiadają aktualnym potrzebom mieszkańców.

Wpływ implementacji Strategii na sytuację społeczno-gospodarczą Miasta Inowrocławia

W odniesieniu do roku 2014 sytuacja społeczno-gospodarcza Miasta Inowrocławia uległa zmianie przede wszystkim w obszarze rynku pracy. Wskaźniki wskazują na spadek liczby osób bezrobotnych i wzrost liczby osób pracujących, co przy jednoczesnym stałym wzroście inwestycji i zatrudnienia skutkowało odczuwalnym dla pracodawców brakiem pracowników. Przedsiębiorcy w wywiadach wskazywali na problemy z zatrudnieniem osób, w tym na stanowiska niewymagające wysokich kwalifikacji zawodowych.

Inwestycje samorządu zrealizowane w Parku Solankowym skutkują wzrostem liczby turystów zagranicznych korzystających z noclegów (704 osób w 2014 r.; 2069 osób w 2016 r.). Drugim zauważalnym trendem w branży uzdrowiskowej w mieście jest wzrost inwestycji w obiekty uzdrowiskowe i pensjonaty. Liczba miejsc noclegowych w mieście wzrosła z 1805 w 2014 r. do 2054 w 2016r.

W kontekście dynamicznych zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta dużym wyzwaniem w najbliższym czasie będzie zmiana społecznej świadomości w ocenie sytuacji gospodarczej Inowrocławia oraz warunków na rynku pracy. Rekomenduje się zwiększenie działań informacyjnych skierowanych do mieszkańców w zakresie sytuacji na rynku pracy.

Stopień spójności Strategii z dokumentami strategicznymi

Najważniejsze wytyczne, które zmieniły strategiczne podejście do rozwoju polskich miast to:

- ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.
- Krajowa Polityka Miejska – przyjęta przez Radę Ministrów 20 października 2015 r.

Krajowa Polityka Miejska jest dokumentem określającym planowane działania administracji rządowej dotyczące polityki miejskiej, uwzględniającym cele i kierunki określone w średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz krajowej strategii rozwoju regionalnego. Służy ona celowemu, ukierunkowanemu terytorialnie działaniu państwa na rzecz zrównoważonego rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych oraz wykorzystaniu ich potencjałów w procesach rozwoju kraju. Wątki tematyczne Krajowej Polityki Miejskiej to kształtowanie przestrzeni, partycypacja publiczna, transport i mobilność miejska, niskoemisyjność i efektywność energetyczna, rewitalizacja, polityka inwestycyjna, rozwój gospodarczy, ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu, demografia, zarządzanie obszarami miejskimi. Strategia Rozwoju Miasta Inowrocławia do 2020 roku zawiera niemal wszystkie wątki tematyczne Krajowej Polityki Miejskiej poza **partycypacją obywatelską**.

Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., porządkuje kompleksowo zagadnienia związane z rewitalizacją, a także pozwala na wprowadzenie do polskiego porządku prawnego i ugruntowanie rewitalizacji jako ważnego elementu procesu rozwoju lokalnego. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji został opracowany i uchwalony (23 października 2017 r.) Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016-2022, który następnie przekazany został do zaopiniowania przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

[Wpływ uwarunkowań zewnętrznych na aktualność Strategii](#)

Wejście w życie ww. kluczowych dokumentów strategicznych dla polityki miejskiej w Polsce determinuje aktualizację Strategii w następujących obszarach:

1. Wprowadzenie następujących zapisów dotyczących partycypacji obywatelskiej:

Cel rozwojowy: Partycypacja obywatelska.

Kierunki działań: 1. Zwiększenie partycypacji poprzez realizację kolejnych edycji budżetu obywatelskiego. 2. Realizacja kolejnych edycji Kampanii Zielony Inowrocław.

2. Uzupełnienie zapisów w Strategii dotyczących rewitalizacji w taki sposób, aby były zgodne z zapisami uchwalonego przez Radę Miejską Inowrocławia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Inowrocławia na lata 2016-2022, po otrzymaniu pozytywnej opinii Instytucji Zarządzającej.